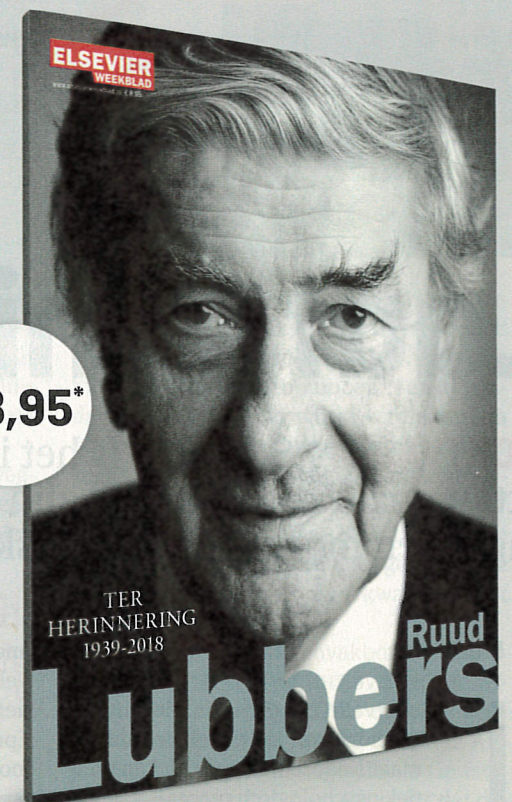

De no-nonsense premier

Ruud Lubbers is niet alleen de langstzittende premier van Nederland, maar misschien ook wel de kleurrijkste. Hij kende triomf, adoratie en succes. Maar ook verraad, deceptie en verlatenheid. Er waren affaires met bedrijven en, blijkbaar, vrouwen, maar ook broedertwisten, althans als Helmut Kohl en Elco Brinkman broeders kunnen worden genoemd.

In deze ruim geïllustreerde uitgave belicht *Elsevier Weekblad* het leven van de minister-president die Nederland met een ongekend hard, maar noodzakelijk beleid de economische crisis van de jaren tachtig uitstuurde. Politiek journalist Bert Steinmetz beschrijft zijn leven vanaf zijn vroege jongensjaren in Rotterdam en toont hoe Lubbers naast een harde, zakelijke kant ook een 'linksige' inborst had. De tegenkant van de doener was de jezuïet met belangstelling voor 'het geheim der dingen'.

Ter Herinnering Ruud Lubbers (1939-2018) telt 104 pagina's.

**Bestel *Ter Herinnering*
Ruud Lubbers (1939-2018) via
www.elsevierweekblad.nl/ruudlubbers
of bel 085-8888151 (tijdens kantooruren)**

*Exclusief € 1,95 verzendkosten (in Nederland). Woont u in het buitenland, neem dan contact op met de klantenservice via klantenservice@elsevierweekblad.nl of 0031-85-8888151.

Elsevier is een geregistreerd merk van Elsevier B.V. en wordt gebruikt onder licentie.

Bibliotheek School 7 in Den Helder werd in 2018 beste bibliotheek ter wereld

Tonijn. De onderzeeër was van 1966 tot 1991 in gebruik en wordt sinds 1994 tentoongesteld door het Marinemuseum.

Ruud Zijlstra (54) werkte in een onderzeeboot en geeft er nu rondleidingen. 'Hier zijn we in de kombuis, het belangrijkste deel van de boot. En het allerbelangrijkst was deze percolator, want er moest altijd goede koffie zijn,' zegt hij, terwijl hij een klapje geeft op het koffiezetapparaat. Boven het gastel hangt nog het menu van 27 juni 1968: Zeeuwse rijsttafel met

forten iets buiten de stad. Manouk van Deutekom (29) geeft rondleidingen door fort Kijkduin, en vertelt dat er 's zomers al veel toeristen zijn. 'Dan spreek ik alleen maar Duits.'

Sinds twee jaar heeft de stad ook haar eigen lichtfestival: *Den Helder By Light*, opgezet door citymarketeer De Vries. Op de route worden veertien lichtkunstwerken tentoongesteld. Het thema dit jaar is visserij, want Den Helder wordt vermarkt als een stoere zee-stad met marine en visvangst.

Johannes Blom en zijn vrouw vreesden dat ze last zouden hebben van het kunstwerk, omdat het licht bij ze naar binnen schijnt. 'Maar het gaat gelukkig om tien uur 's avonds al uit.' Het stel wil vooral positief reageren, 'want iedereen is al zo negatief over de stad'. Het bevestigt dat Den Helder nog niet van haar slechte imago af is. Ook in 2019 blijft zij vernieuwen. Zo wordt het stationsgebied doorgetrokken tot de dijk, en wordt de leegstand aangepakt. De stad maakt zich op voor de Texelse toeristen.

'Den Helder is het Amsterdam Navy District'

bruine bonen, speklap, rijst, rauwe uien en sinaasappel.

Naast de *Tonijn* zijn er meer toeristische attracties. Zo is de bibliotheek het afgelopen jaar uitgeroepen tot de beste van de wereld, liggen in de Keizersgracht hotelschepen waarop je kunt overnachten, is er een bierbrouwerij, vuurtoren De Lange Jaap en vier

Onderzeeër Hr. Ms. Tonijn werd tussen 1966 en 1991 gebruikt door de marine en is nu toegankelijk voor bezoekers als pronkstuk van Marinemuseum

Meer dan een tussenstop

DEN HELDER / Toeristen van Texel lokken. Dat probeert opgeknapt Den Helder met citymarketing.

Eva Segaar

Foto's Olivier Middendorp

aan het Julianaplein staan Johannes Blom (75) en zijn vrouw te kijken naar het lichtkunstwerk voor hun huis – een podium met lampen die knippen op de maat van de elektronische muziek. 'Dit is natuurlijk om toeristen te trekken,' fluistert zij haar man toe. Ze zijn er even stil van.

Havenstad Den Helder is vooral een tussenstation op weg

naar Texel. Citymarketeers moeten ervoor zorgen dat de passanten blijven. Het eiland wil liever niet nog meer toeristen omdat het er al zo vol is. Een uitgelezen kans dus voor Den Helder.

Maar de reputatie van onaan-trekkelijke stad maakt dat knap lastig. Het centrum mag dan de afgelopen tien jaar enorm zijn opgeknapt, veel historisch moois heeft Den Helder niet te bieden. Alleen het gerenoveerde marineterrein toont nog sporen van hoe de haven eruitzag aan het begin van de

negentiende eeuw, in de tijd dat Napoleon Den Helder ontdekte als het strategisch gelegen 'Gibraltar van het Noorden', vanwaaruit hij zijn keizerrijk wilde verdedigen. Hij bouwde er zes forten en ontwikkelde scheeps- en onderhoudswerf Willemsoord.

Maar in de Tweede Wereldoorlog werd Den Helder bijna geheel verwoest. De Duitsers hadden de forten en de marinewerf ingenomen, dus bombardeerden de Britten de stad. Veel mensen vluchtten, waardoor er van de veertigduizend inwoners na de oorlog nog vijfduizend over waren.

Inmiddels wonen er dik 55.000 mensen en moet citymarketing het imago van de stad verbeteren. Sinds twee jaar is Anke de Vries (56) verantwoordelijk voor die marketing, die tot dan toe nog ontbrak. 'Het is een leuke uitdaging om Den Helder op de kaart

te zetten.' Hoewel de precieze cijfers ontbreken, weten volgens De Vries steeds meer toeristen de stad te vinden. Rana Dams (43), manager marketing en communicatie van het Nationaal Reddingmuseum, beaamt dat. 'Onze bezoekers zijn vooral grootouders met hun kleinkinderen, maar we zien ook steeds meer buitenlandse toeristen. Veel Duitsers, af en toe Fransen, en laatst voor het eerst Denen.'

Emjay Rechsteiner (54) is sinds zes maanden conservator van het Marinemuseum. Hij woont in Amsterdam, is heel enthousiast over Den Helder en weet wel een manier om de stad te vermarkten. 'De meren zijn al omgedoopt tot Amsterdam Lake District, dus dan is Den Helder het Amsterdam Navy District.' De topattractie waarmee de toeristen volgens hem moeten worden gelokt, is onderzeeboot